

כתבת המוזיאון

נולדה בשנגחאי

מוזיאון הפליטים היהודים בשנגחאי על „המזוודה הריקה"

המזוודה הריקה

Culturas em Movimento · culturasemmovimento.com

אוקטובר 2026

על הטקסט הזה

ב־21 באוקטובר 2025 דיברה דינה פלדמן על „המזוודה הריקה" במוזיאון הפליטים היהודים בשנגחאי. כעבור שבוע, ב־28 באוקטובר, פרסם המוזיאון את הכתבה הזאת בחשבון ה־WeChat הרשמי שלו. זהו תרגום מלא מן המקור בסינית. הכותרת שלנו לקוחה מדברי המוזיאון עצמו: הצגה ש„נולדה במוזיאון, נולדה בשנגחאי".

צאצאי פליטים בביקור | „מזוודה ריקה", עמוסה בזיכרונות של שלושה דורות! ההצגה הזאת משתוקקת לחזור לשנגחאי

ב־21 באוקטובר ביקרה במוזיאון הפליטים היהודים בשנגחאי דינה פלדמן (Dinah Feldman) מסאו פאולו שבברזיל, צאצאית של פליטים יהודים ומפיקת תיאטרון, ושיתפה אותנו בתהליך היצירה של הצגה ש„נולדה במוזיאון, נולדה בשנגחאי".

[תמונה] דינה מדברת במוזיאון

ב־2019 הציג המוזיאון, יחד עם המוזיאון היהודי של סאו פאולו שבברזיל, את התערוכה „פליטים יהודים ושנגחאי". ויליאם ידוואב (William Jedwab), בן דודה של דינה וגם הוא צאצא של פליטים, ביקר בתערוכה ויצא ממנה נרגש עמוקות. הוא תרם למוזיאון היהודי של סאו פאולו את המזוודה הישנה שהשאירה אחריה סבתו, יחד עם אוסף של מסמכים מתולדות המשפחה.

[קישור לכתבה קודמת של המוזיאון] „צאצאי פליטים בביקור | הזיכרונות מתשע השנים של הסבים והאב בשנגחאי חתומים כולם במזוודת עור ישנה"

[תמונה] דינה (ראשונה משמאל) וויליאם (שני משמאל)

כשעבדה במוזיאון היהודי של סאו פאולו, גילתה דינה שסיפורה של סבתו של ויליאם מסוגל לגרום לקהל „להקשיב בריכוז מלא במשך ארבעים דקות", וכך השתכנעה ש„הסיפור הזה ראוי לעלות על הבמה". דינה סיפרה לנו שתולדות משפחתו של ויליאם „היו פעם כמו סוד שהעלה אבק", וש„כל המסמכים נשמרו במזוודה ההיא". המסמכים האלה, שנכתבו בגרמנית ובסינית, הפכו לחומר גלם חשוב ליצירתה בהמשך.

תיעוד היסטורי של משפחת ידוואב בשנגחאי

- [תמונה] היתר יציאה מהגטו
- [תמונה] תעודת זהות מהשנים בסין
- [תמונה] תעודת ציונים מבית הספר כדורי
- [תמונה] כרטיס הפלגה לשנגחאי

במרץ 2024 עלתה „המזוודה הריקה" לראשונה על הבמה בסאו פאולו שבברזיל, ועד היום כבר משכה 40 אלף צופים. היצירה, שבמרכזה מזוודה ישנה מלאה בזיכרונות ובסודות משפחתיים, מציגה „מסע עמוק שבו שזורים כאב, אהבה ושינוי". היא זכתה לשבחים גורפים מצד המבקרים והקהל, ואף הייתה מועמדת לכמה פרסי תיאטרון. לדברי דינה, גם תלמידים, מורים, ניצולי שואה וצאצאים של הפליטים היהודים שחיו בשנגחאי לקחו חלק פעיל במפגשי שיח ובפעילויות אחרות שערכה הלהקה, משום ש„כל מפגש כזה ממחיש את ההד שמעורר הסיפור ההיסטורי של הפליטים היהודים בשנגחאי, וגם נותן השראה לדור חדש של צעירים".

[תמונות] סצנות מתוך „המזוודה הריקה"

„בעבר שמענו בדרך כלל רק את מספר הנספים... ועכשיו יש לנו הזדמנות לספר על החיים האמיתיים של האנשים בשנגחאי." דינה סבורה ש„המזוודה הריקה" שינתה את הדרך שבה מספרים את תולדות השואה בימי מלחמת העולם השנייה, ושהתצוגה של מוזיאון הפליטים היהודים בשנגחאי ו„המזוודה הריקה" משלימות זו את זו: שתיהן „משמרות ומעבירות הלאה את המורשת היקרה הזאת בדרכים שונות, אך ברוח אחת".

דינה ווילאם מייחלים שניהם לכך שההצגה תוכל לעלות בשנגחאי. דרך המוזיאון יצרה דינה קשר עם קתי ברבש (Cathy Barbash), יועצת לפסטיבל האמנויות הבינלאומי של שנגחאי, ויחד הן פועלות כדי להחזיר את הסיפור הזה, שמקורו בשנגחאי, „אל המקום שבו התחיל".

[תמונה] דינה עם קתי ברבש (מימין)

מקור ותרגום

הכתבה פורסמה ב־28 באוקטובר 2025 בחשבון ה־WeChat הרשמי של מוזיאון הפליטים היהודים בשנגחאי (上海犹太难民纪念馆): https://mp.weixin.qq.com/s/8zwlSDrkqxnWlS8fLZtFrg

תרגום לעברית, לפורטוגזית ולאנגלית: Culturas em Movimento.